

इन्द्रसरोवरले महिला उद्यमी सम्मान गर्ने

विकास संवाददाता

मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाले 'महिलासँग उपाध्यक्ष उद्यमी कार्यक्रम' अन्तर्गत अन्तरीष्टिय महिला दिवसको अवसरमा २५ फागुनमा महिला उद्यमी सम्मान गर्ने भएको छ । सम्मानका लागि शर्तहरू पूरा गरी निवेदन पेश गर्न पालिकाले सूचना प्रकाशन गरेको छ । उद्यमी महिलाहरूलाई १९ फागुनसम्म पालिकामा निवेदन पेश गर्न सूचनामा अनुरोध गरिएको छ ।

निवेदन दिनका लागि महिला उद्यमीहरू इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाको स्थायी बासिन्दा भएको हुनुपर्ने सूचनामा उल्लेख गरिएको छ । गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेड्या) बाट तालिम प्राप्त गरी तथा सोही कार्यक्रम अन्तर्गत प्रविधि हस्तान्तरणबाट विभिन्न सामग्रीहरू प्राप्त गरी उद्यममूलक त्रिभुजाकलापबाट आयआर्जन गरिरहेका र बढाएकाहरूलाई

विशेष प्राथमिकता दिइनेछ । उद्यम गर्ने उद्देश्यले कुनै व्यवसाय स्थापना गरी आयआर्जन गरिरहेका महिला उद्यमीहरूको हकमा महिला उद्यमीको नाममा रहेको व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्र, नवीकरण प्रमाणपत्र तथा कर चुक्ता प्रमाणपत्र समेत पेश गर्नुपर्नेछ ।

उद्यममूलक काय गरी कसैलाई रोजगारी दिएको भएमा कति जनालाई कस्तो किसिमको रोजगारी दिएको हो ? सो खुल्ने गरी सम्बन्धित वडाको सिफारिस पत्र सहित प्रमाण, हस्तकला, कृषिमूलक उद्यम, पशु तथा पंक्षीपालन, सिलाई बुनाई, ढाका कपडा, व्युटीसियन व्यवसाय, होटल व्यवसाय, आचार उत्पादन, सिस्नो पाउडर, बॉसबाट उत्पादित सामान सम्बन्धि उद्यम लगायतका अन्य सबै प्रकारका महिला उद्यमीहरूले आवेदन पेश गर्न सक्ने पालिकाबाट प्रकाशित सूचनामा उल्लेख गरिएको छ ।

अनलाइन र फोनबाट गुनासो सुन्दै हेटौंडा सरकार

विकास संवाददाता

सेवाग्राहीको गुनासो सुन्का लागि हेटौंडा उपमहानगरपालिकाले अनलाइन र फोनसेवामार्फत गुनासो दर्ता गर्ने स्वचालित प्रणाली सञ्चालनमा ल्याएको छ । उपमहानगरपालिकामार्फत प्रदान गर्दै आएको सेवा र सुविधालाई प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले उपमहानगरले अनलाइन र फोनमार्फत गुनासो सुनुवाइको व्यवस्था मिलाएको हो ।

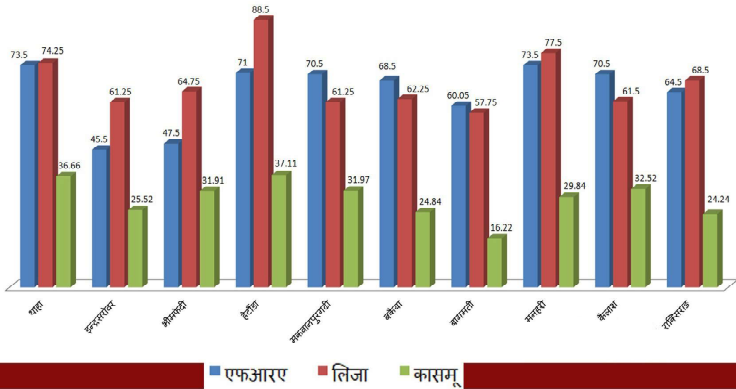
उपमेयर राजेश बानियाँले उपमहानगरले नगरवासीलाई प्रदान गर्ने सेवा प्रवाह, स्थानीय विकासलागत अन्य विभिन्न विषयमा सेवाग्राहीको समस्या सुन्न सहजता होस् भन्ने उद्देश्यले गुनासो दर्ता सेवा सुरु गरेको जानकारी दिए । गुनासो दर्ताका लागि

उपमहानगरपालिकाले सफ्टवेयर सञ्चालनमा ल्याई घरमै बसेर फोन वा इन्टरनेटको मध्यमबाट गुनासो टिपाउन सकिने उपमेयर बानियाँले स्पष्ट पारे । यसका लागि उपमहानगरका अनुसार इन्टरनेट सेवामार्फत कार्यालयबाहेकको समयमा पनि उपमहानगरको वेबसाइटमा लिखित र ०५७-५९७००१ नम्बरको फोनमार्फत मौखिक गुनासो रेकर्ड गराउन सकिनेछ ।

अहिले टेलिकममार्फत गुनासो भ्वाइस रेकर्ड गराउन सकिनेछ। केही समयभित्रै अन्य सेवा प्रदायक कम्पनीका फोन तथा मोबाइलबाट समेत यो सेवा लिउन सकिने व्यवस्था मिलाउने उपमेयर बानियाँले बताए । यो सेवा २४ सै घण्टा चालू रहनेछ ।

मकवानपुरका स्थानीय सरकारको मूल्याङ्कन

कस्को स्थान कहाँ?

विकास संवाददाता थाहा नगर

चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को आठ महिना लाग्दा संघीय सरकारले स्थानीय सरकारको विभिन्न मूल्याङ्कन नतिजाहरू सार्वजनिक गरेको छ । संघीय सरकारले विभिन्न सूचकांक आधारित भएर आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को मूल्याङ्कन गरेको हो । राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले स्थानीय तहहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन (कासम), संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (लिजा) र स्थानीय तह वित्तिय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन (एफआरए) का सूचकहरूमा मूल्याङ्कन गरेको हो ।

वित्त आयोगले स्थानीय सरकारहरूको १४ सूचकमा आधारित भएर कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनको प्रारम्भिक नतिजा सार्वजनिक गरेको छ । नतिजा अनुसार मकवानपुरमा हेटौंडा उपमहानगरपालिका प्रथम स्थानमा रहेको छ । ८ फागुनमा सार्वजनिक गरेको नतिजा अनुसार हेटौंडाले ३७.११ अंक पाएको छ । कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमा थाहा नगरपालिका दोस्रो स्थानमा रहेको छ । थाहाले ३६.६६ अंक प्राप्त गरेको छ । मकवानपुरका स्थानीय तहहरूमा कार्यसम्पादनमा सबैभन्दा कमजोर बागमती गाउँपालिका रहेको

पाइएको छ । बागमतीले कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमा १६.२२ अंक मात्र पाएको छ । कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन अनुसार इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाले २५.५२ अंक पाएको छ । आयोगले १७ मध्ये १४ वटा सूचकमा मात्र स्थानीय तहको मूल्याङ्कन गरेको जनाएको छ । कैलाशले ३२.५२, मनहरीले २९.८४, भीमफेदीले ३१.९१ अंक पाएको छ ।

त्यसैगरी मकवानपुरगढीले ३१.९७, बकैयाले २४.८४ अंक र राक्सिराङले २४.२४ अंक प्राप्त गरेको छ । कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको सूचकका आधारमा स्थानीय तहमा वित्तिय समानीकरण अनुदानको अंक निर्धारण हुने गर्दछ । प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७८ को दफा ७ को अधिनमा रही प्रदेश र स्थानीय तहका लागि निर्धारण गरिएको कार्यसम्पादन सूचकको मूल्याङ्कन गरी अंक प्रदान गरिएको आयोगले जनाएको छ । स्थानीय तहहरूलाई वित्त आयोगले ७६ पूर्णाङ्क कायम गरी कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन गरेको हो ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले पनि स्थानीय तहहरूको स्थानीय तह वित्तिय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन (एफआरए) गरेको छ । जिल्ला समन्वय समितिहरूले प्रमाणको आधारमा कार्यसम्पादनमा सबैभन्दा कमजोर बागमती गाउँपालिका रहेको

सार्वजनिक गरेको हो । मकवानपुर जिल्लाको १० स्थानीय तहहरूमा मनहरी गाउँपालिका र थाहा नगरपालिका यस मूल्याङ्कनमा अग्र स्थानमा रहेका छन् । दुवै स्थानीय तहहरूले वित्तिय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कनमा समान ७३.५ प्रतिशत प्राप्त गरी अग्र स्थानमा रहेका हुन् ।

यसैगरी कुल ७१ अंक सहित हेटौंडा उपमहानगरपालिका दोस्रो स्थानमा छ भने कैलाश र मकवानपुरगढी गाउँपालिका समान अंक ७० दर्शमलब ५ प्राप्त गर्दै तेस्रो स्थानमा रहेका छन् । बकैया गाउँपालिकाले ६८.५, राक्सिराङ गाउँपालिका ६४.५, बागमती गाउँपालिका ६०.०५, भीमफेदी ४७.५ र इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाले ४५.५ अंक प्राप्त गरेको छ । स्थानीय तह वित्तिय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ बमोजिम प्रत्येक आर्थिक वर्षमा स्थानीय तहहरूको मूल्याङ्कन हुने गर्दछ । यस मूल्याङ्कन अन्तर्गत पाँचवटा विषय क्षेत्रमा एकसय वटा सूचक रहेका छन् ।

यसैबीच स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (लिजा) मा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा हेटौंडा उपमहानगरपालिका ८८.५ अंक सहित अग्रस्थानमा रहेको छ । मनहरी गाउँपालिकाले ७७.५ अंक पाएको छ । त्यसैगरी थाहा नगर

बाँकी पृष्ठ ४ मा

सम्पादकीय कृषि बीमाको महत्त्व

प्रत्येक वर्ष धेरै किसानहरू प्राकृतिक प्रकोप तथा कीरा र रोगका कारण बालीको नोक्सानी भोगिरहेका छन् । भविष्यमा हुनसक्ने आर्थिक तथा भौतिक क्षतिको पूर्णतः न्यून गति बालीको नोक्सानी (बीमा गर्ने व्यक्तिको) र बीमक (बीमा गरिदिने व्यक्तिको) बीच हुने एक प्रकारको सम्झौतालाई बीमा भनिने गरिन्छ । बालीनालीमा लाग्ने कीरा, अतिवृष्टि, खडेरी, बाढी, सलह, आदिको जोखिम तथा पशुहरूमा लाग्ने रोग, बाघ भालुको डर आदिको जोखिम विरुद्ध गरिने बीमालाई बाली तथा पशु बीमा भनिन्छ । कृषकलाई केन्द्रित गरी कृषि बीमा ल्याइएको छ । मकवानपुरको थाहा नगरपालिकाले वर्षेनी यस किसिमको कृषि बीमाका लागि बजेट विनियोजन गर्ने गरेको छ । चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ का लागि पनि थाहा नगरपालिकाले बजेटको व्यवस्था गरेको छ । बीमाका दिइने अनुदानका लागि पालिकाले सूचना आवाहन गरिसकेको छ । संघीय सरकारले वि.सं. २०६५ साल माघ १ गतेबाट लागू हुने गरी कृषिमा बीमा नीति ल्याएको थियो । यसपछि बाली तथा पशुपंक्षी दुवैको बीमा हुन सुरु भएको हो । बाली तथा पशुपंक्षी बीमामा कृषि क्षेत्रलाई विस्तारै एमव प्रवर्द्ध गर्ने, कृषकहरूको काबु भन्दा बाहिरको परिस्थितीबाट हुन सक्ने सम्भावित जोखिम न्यूनीकरण गरी कृषकहरूलाई व्यवसायिक खेती तर्फ आकर्षित गर्न सहयोग गर्ने, कृषि क्षेत्रमा नीजि तथा सहकारी क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्ने, कृषि क्षेत्रमा लगानीलाई प्रोत्साहन गर्ने, कृषि उत्पादनलाई वृद्धि गरी आयतलाई प्रतिस्थापन गर्ने प्रमुख उद्देश्यहरू रहेका छन् ।

बीमाले धानबाली, तरकारी, फलफूल, आलु पछि र माछा बीमा अबधीभित्र हानी नोक्सानी भएमा बीमकले बीमासूचक रकमको ६० प्रतिशत रकम बिमितलाई भुक्तानी गर्नेछ व्यवस्था छ । आलु, चट्याक, भुकम्प, बाढी, डुबान, खडेरी, पहिरो, आँधिबेरी, असिना हिउँ वा तुषारो, आकास्मिक दृष्टान्तजन्य बाघ्य कारण, किरा तथा रोगबाट हुने हानी नोक्सानी (माछाको हकमा अक्सिजनको कमी, एमोनियाबाट हुने नोक्सानी समेत बीमाले ब्यहोर्नेछ । विशाल पट्याबाट मरेमा पशुधनको हकमा स मृत्यु भएमा बीमासूचक रकमको ६० प्रतिशत उपलब्ध हुन्छ भने पूर्णरूपमा असक्त भएमा बीमासूचक रकमको ५० प्रतिशत उपलब्ध हुन्छ । तर पशु धुनेलो भएको अवस्थामा ३० प्रतिशत मात्रै दावी गर्न पाइने निर्देशिका छ । प्रत्येक कृषकले सुरक्षण गर्न पाउने बालिको न्यूनतम क्षेत्रफल पहाडमा ट आना र तराईमा १ का हुनु पर्नेछ । सो भन्दा कम क्षेत्रफलमा लगाईएको बालिको लागि बीमा लेख जारी गरिएको छैन । बीमा प्राप्त गर्न सरकारले जारी गरेको निर्देशिकाको सुरक्षण हुने बालिको लागत तथा क्षेत्रफल पनि तोकिएको छ । पशु पंक्षी तथा बाली बीमा गराउन हुने हानी नोक्सानी कम्पनीले उपलब्ध गराएको पशुपंक्षी तथा बाली बीमा प्रस्ताव फारमस पूर्णरूपले भरी बाली र पशुपंक्षीको विवरण पूरा खोल्नुपर्छ । साथै पशुपंक्षी स्वास्थ्य विवरण सम्बन्धित पशु चिकित्सक/प्राविधिक/कृषि प्राविधिकबाट भराउनु पर्छ । सो पशु पहाडको लागि चिकित्सक वा प्राविधिकबाट संकेत पठा लगाई सो को नम्बर पनि बीमा प्रस्ताव फारममा उल्लेख गर्नुपर्छ ।

देशबाट विदेशिने युवाको संख्या बढ्दै गएपछि नेपाल सरकारले कृषिमा लगानी बढाई युवा वर्गलाई स्वदेशमै रोजगारी दिने खालका विभिन्न कार्यक्रम ल्याएको मान्न सकिन्छ । सरकारले बीमा कार्यक्रम ल्याएको थियो त्यसमा सफल भएको दावी गर्न अवस्था नभए पनि सुरक्षा भने राम्रो मान्न सकिन्छ । बीमा गराउनु पर्दछ भन्ने चेतना सबै कृषकहरूमा पुग्न सकेको छैन । यसतर्फ सरकारले ध्यान दिनु आवश्यक छ । बीमाका बारेमा बुझ्नेकाहरू पनि बीमाका भन्सन्टीला प्रक्रिया सुन्ने त्रसित छन् । बीमा लिन जाँदाको भन्सन्टीलो प्रक्रिया सहज बनाइनु पर्दछ । काम गर्नेलाई प्रोत्साहित गर्ने खालका कार्यक्रम ल्याउन जरुरी छ । निजी बीमा कम्पनी नाफामूलक हुने हुँदा किसानको समस्यालाई राज्यले नै आफ्नो दायित्वका रूपमा लिई जिम्मा पनि लिनु पर्दछ ।

थाहा नगरपालिकाको शिक्षकको काउन्टरबाट दिवा बस सेवा

विहान ६:१५	बजे काठमाण्डौ (हाइस)
विहान ६:१५	बजे हेटौडा (फोर्स)
विहान ७:१५	बजे काठमाण्डौ (बस)
विहान ८:००	बजे हेटौडा (बस)
विहान ८:१५	बजे सिमरगढ हुँदै काठमाण्डौ (फोर्स)
विहान ८:००	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
विहान ८:००	बजे हेटौडा जम्मा हाइस
विहान ८:४५	बजे काठमाण्डौ फोर्स
विहान ९:०१५	बजे मावु, पालुङ हुँदै हेटौडा (मिनीबस)
विहान ९:०१५	बजे काठमाण्डौ(फोर्स)
विहान ९:३०	बजे हेटौडा (फोर्स)
विहान ९:१५	बजे काठमाण्डौ (मिनिबस)
विहान ९:३०	बजे हेटौडा (बस)
मध्यहान ९:३०	बजे काठमाण्डौ (बस)
मध्यहान ९:३०	बजे हेटौडा (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बजे पालुङ गोर्खा पकने (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो २:३०	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो ३:३०	बजे पालुङबाट मावु (बस)
दिउँसो ३:३०	बजे पालुङबाट काठमाण्डौ (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा टिकट काउन्टर दामन शिखरकोट इलाका अर्थात् लामा ८८५५००२३२२ र नरेन्द्र अधिकारी ८८५५००४६१

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

पालुङ एम्बुलेन्स (वालक)	८८४२००७०१
आग्रा एम्बुलेन्स (वालक)	८८२००३३७५
जनकल्याण उच्च मा.वि.	०५१-६२०३६८
थाहा नगरपालिका कार्यालय	०५१-४०००५६
मत्स्यनारायण मा.वि.	०५१-६२०५१२
इंग्रजा पालुङ (प्रमुख)	८८५४०६६४८६
पहरो चौकी फाखेल	०५१-६२०५१८
जिल्ला प्रशासन सचयमानपुर	०५१-४००३८८
विद्युत प्राधिकरण पालुङ	०५१-४०००२६

सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापनका जटिलता र अबको बाटो

सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको महत्त्वपूर्ण खम्बा हो । सार्वजनिक कोषको प्रयोग गरी नागरिकका सेवा प्राप्त गर्न संवैधानिक तथा कानुनी अधिकारहरूलाई सम्बोधन गर्ने विषय निकै महत्त्वपूर्ण मानिन्छ। त्यसैले आज विश्वव्यापी रूपमा नै यसको विविध आयामलाई निकै चासोका साथ अध्ययन गर्ने गरिएको छ। सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापनको प्रत्यक्ष सम्बन्ध योजना निर्माण, बजेट कार्यान्वयन, पूँजीगत खर्च तथा सेवा प्रवाहसँग रहने हुनाले समग्र विकास व्यवस्थापनमा यसको उल्लेखनीय भूमिका रहेको देखिन्छ ।

विश्वव्यापी तथ्यांक हेर्दा सार्वजनिक खरिदले कुल गार्डरथ्य उत्पादनको करिब १२ देखि २० प्रतिशत ओगटेको देखिन्छ । नेपालमा वार्षिक बजेटको करिब ७० प्रतिशत सार्वजनिक खरिदसँग सम्बन्धित बजेट भएको परिप्रेक्ष्यमा यसको गाम्भीर्य तथा महत्त्व स्पष्ट हुन्छ ।

महालेखा परीक्षकको ६०औँ वार्षिक प्रतिवेदन २०७९ तथा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका पछिल्ला वार्षिक प्रतिवेदनहरूका अधिकांश विषय सार्वजनिक खरिदसँग सम्बन्धित थिए । यो बेलुखु तथा अनियमितताको ठूलो स्रोतका रूपमा रहेको यथार्थले सार्वजनिक खरिदको क्षेत्रमा सार्वजनिक रूपमा नै समस्या र बेथितिहरू रहेको स्पष्ट हुन्छ ।

सार्वजनिक खरिद कानुनमा समायोजन संशोधन हुनसकेको छैन भने प्रदेश र स्थानीय तहमा खरिद कानुन बनाउने र अभ्यास गर्ने-गराउने गरी सुधारका कार्य पनि हुनसकेको छैन । यद्यपि उल्लिखित दृष्टान्तहरूबाट बहुरायामिक पक्षहरूलाई सरोकार राख्ने विषयवस्तु भए पनि नेपालको सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन समस्या तथा अन्योलको भुमारीमा रहेको तथ्य उजागर हुन्छ ।

के हो चुरो समस्या ?

देशको समग्र पूँजीगत खर्चसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने सार्वजनिक खरिद नेपालको सन्दर्भमा सबैभन्दा बेवास्तामा परेको छ । सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी नीति तथा कानुन रुने नीतिनिर्माता तथा प्रशासनिक नेतृत्वको कच्चीको विषय बन सकेको छैन । सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयमा सरुवा भएर आउने नेतृत्व वर्गले जबरजस्ती पेलिएर, हुल्याइएर पठाइएको महसुस गर्छन् । बजेट अभाव छ । कर्मचारी वृत्तमा उत्प्रेरणको अभाव छ । दिने विषयबाट सिर्जित प्रवृत्तितय तथा संरचनागत समस्या धेरै छन् ।

१७ वर्षभन्दा पुरानो छैन कानुनको भरमा समग्र सार्वजनिक खरिद सञ्चालन गरिरहनुपरेको अवस्थामा यसको सुधार परिपामार्जनामा सरोकारवालाहरूको पर्याप्त ध्यान हुनसकेको देखिँदैन। संघीयता कार्यान्वयन भएको दुई कार्यकाल हुने लाग्दा समेत संघीयता अनुकूल सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावलीहरू परिपामार्जन हुनसकेको छैन । यस्तो पृष्ठभूमिमा सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी सक्षम मानव श्रोत विकास गर्ने-गराउने कुनै पनि मार्गचित्र योजना नहुनु अर्को दु:खद पक्ष हो ।

खरिद योजना : फगत

देखाउने दाँत मात्र नेपालको सार्वजनिक खरिदको क्षेत्रमा

देखिएको विविध समस्यामध्ये खरिद योजनामा देखिएको समस्या एउटा मुख्य हो। वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको सार्वजनिक खरिद गर्ने सार्वजनिक निकायले अनिवार्य रूपमा वार्षिक खरिद योजना बनाउनुपर्ने तथा १० करोडभन्दा बढी वा बहुवर्षीय आयोजना भए खरिद गुरुयोजना बनाउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था छ। तर, यसको अक्षरशः कार्यान्वयन हुनसकेको छैन ।

लागू गरिएका खरिद योजना तथा गुरुयोजना पनि औपचारिकता पूरा गर्ने तथा देखावटी मात्र छन्। बजेटको विनियोजन तथा खरिदको वास्तविक अवस्था तथा आवश्यकतालाई खरिद योजना तथा गुरुयोजनाले प्रतिबिम्बित गर्न सकेको अवस्था छैन ।

हरेक सार्वजनिक निकायले गर्ने खरिदलाई नियमित वार्षिक क्यालेण्डर बनाई सोही बमोजिम समयमा नै खरिदका प्रक्रियाहरू सम्पन्न गर्न खरिद योजना तथा गुरुयोजना महत्त्वपूर्ण पक्ष पहलकदमी हुनसकेको छैन। सार्वजनिक खरिदको अनुगमन कार्यालयमा पनि सबै सार्वजनिक निकायको अनुगमन गर्ने तथा निरन्तर सुधारका पहल गर्ने अनिवार्य अत्यावश्यक कार्य गर्न पर्याप्त जनशक्ति तथा संगठन संरचना छैन ।

लागत अनुमान तयारी: वास्तविकता भन्दा पर

लागत अनुमान यथार्थपरक तथा एकरूपता नहुनु पनि नेपालको सार्वजनिक खरिदको क्षेत्रमा देखिएको अर्को समस्या हो । मुख्यतया लागत अनुमान तयार गर्दा लिइने जिल्ला तथा स्थानीय दररेट बजारको यथार्थ अवस्थासँग मेल खाँदैन । माल-सामान खरिदको सम्बन्धमा सार्वजनिक निकायमा सम्बन्धित प्राविधिक जनशक्ति अभाव छ। लागत अनुमान तयार गर्ने दक्ष जनशक्ति अभाव छ। यस सम्बन्धमा पर्याप्त तालिम तथा ज्ञान-निर्माणका लागि सबै सरोकारवाला निकायको यथेष्ट पहल हुन नसक्नु यसका केही कारण हुन् ।

वास्तविक र यथार्थपरक लागत अनुमान तयार हुन नसक्दा समग्रमा सम्पूर्ण सार्वजनिक खरिदको जग नै कमजोर तथा गलत बाटोतर्फ जाने र सम्झौता व्यवस्थापनमा विभिन्न कानुनी र प्राविधिक जटिलता आउने गरेको देखिन्छ ।

खरिदका विधि तथा प्रक्रिया छनोट:

नवप्रवर्तनको प्रयोगतर्फ ढिलाइ खरिदका विधि तथा प्रक्रियाका सन्दर्भमा सार्वजनिक निकायमा पर्याप्त ज्ञान तथा जानकारी पुग्न नसक्दा उपयुक्त खरिदका विधि छनोट हुनसकेको देखिँदैन । खरिद विधि तथा नमूना बोलपत्र सम्बन्धी कागजातका सम्बन्धमा पनि सार्वजनिक निकायहरूमा प्रशस्तै द्विविधा रहेको अवस्थामा खरिदका विधि छनोटमा नै जटिलता देखिएको हो ।

सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयबाट जारी भएका नमूना बोलपत्र कागजातहरू पर्याप्त छैनन् । तिनले सबै कुनै पनि मार्गचित्र योजना नहुनु अर्को दु:खद पक्ष हो ।

श्रीचन्द्र खतिवडा

खरिदलाई परिष्कृत, सरल र प्रभावकारी बनाउनुपर्छ जुन जिम्मेवारी सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले समेत अपेक्षित रूपमा पूरा गर्न सकेको छैन ।

खरिद सम्झौतापश्चात् यसमा उल्लेख गरिएका शर्तहरू अक्षरशः पालना गर्नु-गराउनुपर्ने दायित्व सार्वजनिक निकाय तथा ठेकेदार (कन्ट्र्याक्टर) दुवैको हुन्छ। नेपालको सन्दर्भमा खरिद सम्झौता सकिएपश्चात् आफ्नो जिम्मेवारी सकिएपछि नै सार्वजनिक निकाय तथा सम्झौताका शर्तको पालना गर्नु भन्दा अवाञ्छित गतिविधिमा ध्यान दिने कन्ट्र्याक्टरका प्रवृत्ति साम्ना समस्याका रूपमा देखिएको छ ।

खरिद सम्झौताका शर्तहरू पालना नगर्ने, ढिलासुस्ती गर्ने तथा जथाभावी म्याद थप गर्ने-गर्नाउने र समय लम्बाउने, जथाभावी भेरिएसन गर्ने र गैरनैतिक स्वार्थको चलखेलमा रमाउने प्रवृत्ति अधिकांश खरिद सम्झौताका नियति बनेको छ ।

अबको बाटो

सर्वप्रथम सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापनलाई राज्यले उच्च प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने हुन्छ । यसले देशको पूर्वाधार विकास गरी पूँजीगत खर्च बढाउने तथा राजगारीका अवसरहरू देशभित्रै सिर्जना गर्ने काम सार्वजनिक मात्र गर्दै नसमग्र सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा सुशासन कायम गराउने कार्यमा समेत टेवा पुऱ्याउने काम गर्दछ ।

तसर्थ सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयलाई पुनर्संरचना गर्नुपर्छ। समसामयिक रूपमा खरिद कानुन परिमार्जन गर्नुपर्दछ भने खरिद अनुगमन कार्यालयमा पर्याप्त जनशक्ति टिक्ने गरी उत्प्रेरणका कार्यक्रम समावेश गर्नुपर्छ। विभिन्न खरिदका नमूना कागजात तथा निर्देशिकाहरू जारी गर्ने विधुतीय खरिद सम्बन्धी पोर्टललाई कामकाजी र बलियो सुरक्षित प्रणाली बनाई मूल्याङ्कन तथा खरिद सम्झौता व्यवस्थापनमा सहजता तथा नवप्रवर्तन ल्याउने लगायतका संरचनागत, प्रणालीगत सुधारका कार्य गर्न जरुरी छ ।

साथै खरिदका विधि, कानुनी प्रक्रिया सम्बन्धमा व्यापक मात्रामा सहकार्य तथा सांकेदारीमा आधारित रही तालिम तथा क्षमता विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने हुन्छ। वर्तमान अवस्थामा देशको अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउने कार्यको आधारशिलाका रूपमा सार्वजनिक खरिद आवश्यकता पूरा हुन सक्दैन । आजको आवश्यकता पूरा हुन सक्दैन । आजको द्रुत विकासको युगमा नवीन विधि तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा भएका राम्रा अभ्यासहरूको प्रयोग गरी सार्वजनिक

(लेखक नेपाल सरकारका उपाययव हुन् ।)

टिटानस कसरी हुन्छ, के छ उपचार ?

क्लोस्ट्रिडियम टिटानी नामको जीवाणु घाउचोटका कारण मानिसको शरीरभित्र प्रवेश गरेपछि हुने संक्रमण टिटानस हो । यसलाई नेपालीमा धनुषंकार रोग भन्ने गरिएको छ । यसको जीवाणु मानिस तथा पशुचौपायाको गोबर, फोहोर, हिलोमा पाइन्छ ।

यो रोग लागेपछि मानिसको शरीर धनु रँ तन्किने, बाँगेने भएकाले यसलाई धनुषंकार भनिने गरिएको हो । टिटानस सरुवा रोग भने होइन ।

टिटानसका जीवाणु शरीरभित्र वर्षौंसम्म बाँचिरहन सक्छन् । यसले उत्पादन गर्ने टिटानोस्पास्मिन पदार्थले हाम्रो स्नायु प्रणाली, मस्तिष्क र मांसपेशीमाथि नराम्रो असर पार्ने देखिन्छ । यी कीटाणुलाई २० मिनेटसम्म पानीमा उमाल्दा पनि मर्दैनन् । घाउचोटको

कुनै कारणवश चोट लाग्दा, जनावरले टोक्दा वा कुनै धारिलो हतियारले काटेमा टिटानसको खोप लगाउने सल्लाह दिइन्छ । अफ खिया लागेको हतियारले चोट लागेमा टिटानसको खोप लगाउनुपर्छ भनिन्छ । टिटानस जुनसुकै उमेर समूहका व्यक्तिलाई पनि हुनसक्छ । खासगरी बच्चा र वयस्कमा यो बढी देखिन्छ । बच्चाहरू खेल खेल्दा धेरै घाउ चोट लाग्ने हुँदा त्यसैमाफत 'क्लोस्ट्रिडियम टिटानी ब्याक्टेरिया' शरीरभित्र प्रवेश गर्ने हुन्छ । वयस्कहरू कामकाजमा बढी सक्रिय हुने क्रममा घाउ चोट लाग्न सक्छ । त्यसैले यो उमेर समूहलाई टिटानस हुने सम्भावना बढी हुन्छ ।

टिटानसको खोप किन लगाउनु पर्छ ?

निम्त्याउने गर्छ, जुन टिटानसको प्रमुख लक्षण हो । समयमै टिटानस बिरुद्धको खोप नलगाएमा मानिसको मृत्यु समेत हुनसक्छ ।

खिया लागेको धारिलो फलाम वा धातुले काट्दा टिटानसको खोप लगाउनुपर्छ ?

चोट लाग्दा होस्, वा कुनै धारिलो हतियारले काटेमा, अफ खिया लागेको हतियारले चोट लागेमा टिटानसको खोप लगाउनुपर्छ । किनकि टिटानसको सुईले घाउमा संक्रमण हुन दिँदैन ।

यो कहाँ लगाउने ? कहाँ कहाँ उपलब्ध हुन्छ ?

टिटानसको खोप अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी र सामान्य औषधि पसलमा पनि उपलब्ध हुन्छ । त्यसैले केही कारण चोटपटक लागेमा नजिकैको औषधि पसलमै गएर पनि यो खोप लगाउन सकिन्छ ।

कति पटक लगाउनुपर्छ ?

टिटानसबाट बच्न बच्चालाई सानो छँदा दिनुपर्ने सम्पूर्ण खोपमा टिटानस खोप पनि लगाउनुपर्छ । साथै हरेक १० वर्षमा टिटानसको थप बुस्टर खोप लगाउने, गर्भवती महिलाहरूले पनि टिटानसको खोप लगाएमा यी रोग लाग्न सम्भावना न्यून हुन्छ । कुनै किला वा खिया लागेका धारिलो वस्तुले चोट लागेमा पनि खोप लगाउनुपर्छ ।

कति पर्छ खोपको मूल्य ?

टिटानस खोप सामान्यतया औषधि पसलमा ५० देखि ६० रुपैयाँमा लगाउन सकिन्छ ।

कुकुरले टोक्दा धेरैले टिटानसको खोप लगाउँछन्, किन ?

मानिस, जनावर, पशु चौपायाको गोबर, फोहोर र धुलोमा क्लोस्ट्रिडियम टिटानी नामको जीवाणु हुन्छ । कुकुरले टोक्दा चोट लागेमा त्यसमा पनि विभिन्न माध्यमबाट क्लोस्ट्रिडियम टिटानी शरीरमा पुग्ने भएकाले कुकुरले टोक्दा टिटानसको खोप लगाउनुपर्छ ।

यसले के काम गर्छ ?

टिटानसको एन्टिक्सिन खोपले शरीरभित्र ब्याक्टेरियाले पैदा गरेको विषादलाई निष्फल बनाउन र मांसपेशीको कडापन र पीडा हटाउनु मद्दत गर्छ ।

टिटानस के हो ? यो कसरी सर्छ ?

टिटानस ब्याक्टेरियाको संक्रमणका कारण हुने एक गम्भीर समस्या हो । यो रोग क्लोस्ट्रिडियम टिटानी नामक ब्याक्टेरियाको संक्रमणका कारण हुने गर्छ । यस्ता ब्याक्टेरिया विशेषगरी धुलो, माटो र पशु मलमा पाइन्छ ।

जब यो ब्याक्टेरिया कुनै घाउमा प्रवेश गर्छ, तब शरीरमा टेटानोस्पास्मिन नामक विष पैदा हुन्छ । यो विषाक्त बिस्तारै शरीरमा फैलिएर शरीरको तन्त्रिका (मोटोर न्युरोन, जसले मांसपेशीलाई नियन्त्रण गर्छ)लाई असर गरी शरीर अडिकिने, जकडिने जस्ता गम्भीर समस्या

माध्यमबाट शरीरभित्र प्रवेश गरेपछि कीटाणु सक्रिय हुन थाल्छन् । टिटानस जुनसुकै उमेर समूहका व्यक्तिहरू पनि हुन सक्छ । खासगरी बच्चा र वयस्कमा यो बढी देखिन्छ । बच्चाहरू खेल खेल्दा धेरै घाउचोट लाग्ने हुँदा त्यसैमाफत क्लोस्ट्रिडियम टिटानी ब्याक्टेरिया शरीरभित्र प्रवेश गर्ने हुन्छ । वयस्कहरू कामकाजमा बढी सक्रिय हुने क्रममा घाउचोट लाग्न सक्छ । त्यसैले यो उमेर

समूहलाई टिटानस बढी हुने सम्भावना हुन्छ । नेपालमा पछिल्लो समय टिटानस संक्रमण दर कम भएको छ । भूकम्पको समयमा यसको खोप लगाउने बढेका थिए भने हिजोआज फाट्टफुट्ट मात्रै देखिन्छन् ।

टिटानसका लक्षण

टिटानसका जीवाणु शरीरभित्र प्रवेश गरेको एक-दुई हप्तापछि लक्षण देखिन्छ । ज्वरो आउने, पखाला लाग्ने, टाउको दुख्ने समस्या हुन्छ । बंगाराको मांसपेशी कडा हुने र मुख खोल्न तथा बन्द गर्न गाह्रो हुने, खाना खान, पेय पदार्थ पिउन गाह्रो हुने, पेट साह्रो हुने, शरीरको पछाडिको मांसपेशी खुम्चिने

जस्ता समस्या देखिन्छन् । यसैगरी मांसपेशीमा पीडा बढ्दै जाने, श्वासप्रश्वास छिटोछिटो हुने तथा श्वास अर्ध अचट्यारो हुने, धेरै पसिना आउने र कचाप बढ्ने जस्ता समस्या पनि टिटानसका लक्षण हुन् ।

उपचार र रोकथाम

कुनै चीजले काट्यो वा चोटपटक लाग्यो भने घाउ राम्रैसँग डेटोल्ड पानीले सफा र ब्यान्डेज लगाउने गर्नुपर्छ । यसलाई समय-समयमा सफा गरेर औषधि लगाउने गर्नुपर्छ ।

यदि घाउबाट टिटानस फैलिएको छ भने त्यो घाउलाई सफा गर्ने, घाउको संक्रमण रोक्नका लागि एन्टिबायोटिक औषधि लगाउने तथा मांसपेशीको दुखाइ कम गर्न आवश्यक औषधि खानुपर्छ । त्यस्तै टिटानसको एन्टिक्सिन इन्जेक्सन लगाउने, यसले गर्दा शरीरभित्र ब्याक्टेरियाले पैदा गरेको विषादलाई निष्फल बनाउन र मांसपेशीको कडापन र पीडा हटाउनु मद्दत गर्छ । बिरामीको अवस्था बिग्रिदै गएको खण्डमा उपचार गर्न नसके बिरामीको मृत्यु समेत हुन सक्छ ।

टिटानसबाट बच्न बच्चालाई सानो छँदा दिनुपर्ने सम्पूर्ण खोप लगाउने, हरेक १० वर्षमा टिटानसको थप बुस्टर खोप लगाउने, गर्भवती महिलाहरूले पनि टिटानसको खोप लगाएमा यी रोग लाग्न सम्भावना न्यून हुन्छ । तर हिजोआज टिटानसको खोप लगाउने चलन त्यति देखिँदैन । कुनै किला वा खिया लागेका धारिलो वस्तुले चोट लगाएमा मात्रै खोप लगाउने गरेको पाइन्छ । टिटानसको जुनसुकै औषधि पसलमा पाइन्छ । टीटी खोप ५० रुपैयाँमा पाइन्छ भने हेमोग्लोबिन (एचबी)को खोप केही महँगो पर्न सक्छ ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

बालश्रम कानूनबमोजिम दण्डनीय छ ।
निकट बालश्रम मुक्त नगरपालिका स्थापनामा सहभागी बनीं ।
बाल श्रम भनेको के हो ?
कुनै पनि बालबालिकालाई उनीहरूको स्वास्थ्य र शारीरिक, मानसिक, बौद्धिक, नैतिक तथा सामाजिक विकासमा नकारात्मक प्रभाव पार्ने काम सवै उनीहरूको शिक्षा प्राप्त गर्ने अधिकार कृपित्व हुने जारी कालमा लगाइनु बालश्रम हो ।

बालश्रमले बालबालिकामा पार्ने नकारात्मक असरहरू
शारीरिक विकासमा असर पर्ने संवदछ ।
जातबीच घोटपटक वा अप्ठ्यारो हुन संवदछ ।
पैसा कसिदिन मनोवृत्तिको विकास हुन संवदछ ।
विद्यालयमा जानबाट बाधिका हुन संवदछ ।
र-राब ब्याक्तिको सहजाता पर्ने संवदछ ।
दुर्बल्यपचारको शिकार हुन संवदछ ।

बालश्रम सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
बालश्रम ऐन, २०६६ अनुसार दण्ड ३ को उपदफा १ बमोजिम कसैले पनि १४ वर्ष उमेर पुग्दा नदिएका बालबालिकालाई श्रमिकको रूपमा काममा लगाउनु हुदैन ।

लक्ष्य
१) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ बमोजिम ५ को दफा ५ को उपदफा (१) अनुसार कसैले १४ को उपदफा (१) श्रमिक काम गर्ने ठाउँमा बालश्रम नभएता पनि १४ वर्ष उमेर भन्दा कम उमेरका बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
२) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (२) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
३) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (३) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
४) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (४) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
५) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (५) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
६) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (६) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
७) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (७) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
८) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (८) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
९) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (९) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।
१०) बालश्रम निषेध (श्रम) ऐन, २०६६ को दफा ५ को उपदफा (१०) अनुसार कसैले पनि बालबालिकालाई काममा लगाउनु हुदैन ।

बालश्रम मपना सम्पर्क जारी ।

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
उपकाय प्रहरी कार्यालय
श्रमिक संरक्षण कार्यालय
१०८०

नगरौं विवाहका कुरा:
भएको छैन बीस वर्ष पुरा

बालविवाह सामाजिक अपराध हो, बालविवाह नगरौं, नगराऔं ।

बालविवाह गर्नु वा मराउनु सामाजिक अपराध हो र यो दण्डनीय छ । बालविवाह गरे वा मराएको पाइएमा नजिकको प्रहरी/वडा कार्यालय, बालवत्त, बालसज्जालामा खबर गरौं । बालविवाह रोकौं, बालबालिकाको सुनौलो भविष्य निर्माणमा आउँदै देखि सबै लागौं ।

“सानै छु बढन देउ, विवाह छैन पढ्न देउ”

थाहा नगरपालिका
सामाजिक विकास शाखा
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

दादुरा/रुबेला खोप अभियान सम्बन्धी जरुरी सूचना !

दादुरा/रुबेला रोगबाट बालबालिकालाई सुरक्षित गरी नेपालबाट यो रोग निवारण गर्न हामी थाहा नगरपालिका अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरूमा यहि मिति २०२० साल फागुन महिनाको १३ गते देखि १९ गतेसम्म दादुरा रुबेला खोप अभियान संचालन हुँदैछ । यस अभियानमा पहिले दादुरा रुबेला खोप लगाएका, नलाएका ९ महिनादेखि ५ वा १५ वर्ष मुनिका सबै बालबालिकालाई आफुलाई पायक पर्ने खोप केन्द्रमा लगी दादुरा/रुबेला विरुद्धको खोप अभिवार्य रूपमा लगाउनुहुन अनुरोध छ । साथै, यस अभियानमा ५ वर्ष मुनिका बालबालिकालाई छुट्टै खोपको नियमित खोप पनि लगाइने भएकोले खोप कार्ड लिई आउनु हुन पनि अनुरोध छ ।

खोप सञ्चालन हुने स्थान मिति र समय:

स्वास्थ्य संस्था	मिति	समय
नयाँबस्ती आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र थाहा-१ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरूमा		
सुनौला डाँडा कुन्जल	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
ओखरबजार लालिगुरास भवन	मिति २०२० फागुन १४	
राखेल पाचक-का स्कुल	मिति २०२० फागुन १५	
नयाँबस्ती आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	मिति २०२० फागुन १५	
पाल्पा स्वास्थ्य चौकी थाहा-२ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरूमा		
स्मृति खोप केन्द्र	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
मन्थे नारायण माथि सोलु	मिति २०२० फागुन १४	
सरस्वती आधारभूत विद्यालय अगाडि	मिति २०२० फागुन १५	
पाल्पा स्वास्थ्य चौकी	मिति २०२० फागुन १५	
पाल्पा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र थाहा-३ अन्तर्गतका खोपकेन्द्रहरू		
सेति गणेश आधारभूत विद्यालय	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
जनकल्याण माथि	मिति २०२० फागुन १४	
पोखोला, बागोखोला खोप केन्द्र	मिति २०२० फागुन १४	
रुमे, महाकाल प्राथि	मिति २०२० फागुन १५	
निम्नान्तर बोर्डिङ स्कुल र पाल्पा प्याली हार्ट एकेडेमी	मिति २०२० फागुन १६	
किटेरी, घलेडाँडा	मिति २०२० फागुन १७	
पाल्पा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	मिति २०२० फागुन १८	
दामन शहरी स्वास्थ्य केन्द्र थाहा-४ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
श्री कल्याण प्राथि थाहा ५	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
श्री बालकृष्ण प्राथि थाहा ४	मिति २०२० फागुन १४	
रिपेयर प्राथि थाहा ३	मिति २०२० फागुन १५	
दामन शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	मिति २०२० फागुन १५	
भूमिस्थान आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र थाहा-६ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
फुके वसन्त खोप केन्द्र	मिति २०२० फागुन १४	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
भूमिस्थान आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	मिति २०२० फागुन १५	
बज्रवाराही स्वास्थ्य चौकी थाहा-६ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
सरस्वती बोर्डिङ स्कुल	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
इअन बोर्डिङ स्कुल	मिति २०२० फागुन १३	
वडा कार्यालय	मिति २०२० फागुन १४	
बज्रवाराही माथि	मिति २०२० फागुन १४	
उदय प्राथि	मिति २०२० फागुन १४	
दुर्गा देवी आधारभूत विद्यालय तसर	मिति २०२० फागुन १५	
बज्रवाराही स्वास्थ्य चौकी	मिति २०२० फागुन १६	
देउखेल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र थाहा ७ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
डाँडावास खोप केन्द्र	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
देउखेल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	मिति २०२० फागुन १४	
पोखरीडाँडा खोप केन्द्र	मिति २०२० फागुन १५	
चिसापानी खोप केन्द्र	मिति २०२० फागुन १६	
देउखेल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र थाहा ७	मिति २०२० फागुन १७	
आप्रा स्वास्थ्य चौकी थाहा ८ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
लामिचौर	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
दामाई	मिति २०२० फागुन १४	
नूट निम्गानि	मिति २०२० फागुन १५	
आप्रा स्वास्थ्य चौकी	मिति २०२० फागुन १६	
चित्लाङ स्वास्थ्य चौकी थाहा ९ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
किल्लुफन एकेडेमी	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
जलदेवी प्राथि	मिति २०२० फागुन १४	
प्रदारी चोकौ चित्लाङ	मिति २०२० फागुन १५	
चित्लाङ स्वास्थ्य चौकी	मिति २०२० फागुन १६	
टोखेल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र थाहा-१० अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
नाटेश्वर माथि	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
चम्पेश्वर आधारभूत विद्यालय	मिति २०२० फागुन १४	
टोखेल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	मिति २०२० फागुन १५	
टिप्टुङ स्वास्थ्य चौकी थाहा-११ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
मनकामना आधारभूत विद्यालय	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
मार्हाकाल आधारभूत विद्यालय	मिति २०२० फागुन १४	
टिप्टुङ स्वास्थ्य चौकी	मिति २०२० फागुन १५	
सिती आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, थाहा १२ अन्तर्गतका खोप केन्द्रहरू		
बोधानखोला तकारी रिक्तन केन्द्र	मिति २०२० फागुन १३	विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म
रागमिंह चौर जगाडाँडा	मिति २०२० फागुन १४	
सिती आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	मिति २०२० फागुन १५	

दादुरा/रुबेला रोग लागेको १ जना व्यक्तिले ५८ जनासम्मलाई संक्रमण गर्नु सक्छ । त्यसैले जो रोगबाट सुरक्षित हुन बालबालिकालाई रुबेला दादुरा रुबेला खोप लगाऔं र नेपालबाट दादुरा रुबेला रोग निवारण गरौं ।

मौरीपालन पकेट क्षेत्र विकास गरिँदै

विकास संवाददाता

कृषि क्षेत्रको विकासलाई प्राथमिकता दिँदै आएको मकवानपुरको बकैया गाउँपालिकाले पालिकालाई मौरीपालन पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने तयारी थालेको छ । पालिकाले अध्ययनपछि मौरीपालनको सम्भावना रहेको क्षेत्रका किसानलाई मौरीको घार वितरण गरेको छ ।

बकैया गाउँपालिकाले वडा नम्बर ११ स्थित आहालेमा आइतबार आयोजित कार्यक्रममा पालिकाको वडा नम्बर १०, ११ र १२ किसानलाई १३३ वटा मौरीको घार वितरण गरेको हो । गाउँपालिकाले यसअघि वडा नं. ११ र १२ का किसानलाई लक्षित गरी एक हप्ते मौरीपालन सम्बन्धी तालिम दिएर मौरी घार वितरण गरेको हो । पालिकाले सेरेना जातको मौरीपालनको लागि ६ लाख ६५ हजार रूपियाँ बराबरको मौरी घार वितरण गरेको छ ।

विद्यालयको भवनमा निर्माणलागत भौतिक पूर्वाधार विकाससँगै दैनिकी चलाउन आर्थिक श्रोत आवश्यक पर्ने र त्यो उद्यमशीलता र रोजगारीबाट प्राप्त हुने भएकोले यो कसरी प्राप्त गर्न सकिन्छ भनेर अधि बढ्नु आवश्यक रहेको बताए ।

मौरी घार किसानलाई वितरण गर्दै बागमती प्रदेशका उद्योग, वाणिज्य, भूमि तथा प्रशासनमन्त्री रामकृष्ण चित्रकारको कृषि ग्राम निर्माणलागतका कृषि क्षेत्रमा बकैया गाउँपालिकाले गरेको लगानीको प्रशंसा गरे । उनले रोजगारी देश विकासको आधार भएको बताउँदै रोजगारीका लागि उद्यमशीलता आवश्यक भएको जोड दिए । मन्त्री चित्रकारले सडक, बिजुली,

लगाती भएपछि त्यसको उपलब्धि हुने गरी विकासको कार्य गर्न आवश्यक रहेको उनको भनाई थियो । देशको विकासमा भौतिक पूर्वाधार आवश्यक छ

कार्यक्रममा बकैया गाउँपालिकाका अध्यक्ष धर्मराज लामिछानेले बकैयामा मौरीपालनको राम्रो सम्भावना रहेको अध्ययनले देखाएको बताउँदै किसानको आयआर्जन बृद्धिमा सहयोग गर्दै आत्मनिर्भर बनाउन पालिकाले मौरी घार उपलब्ध गराएको बताए । उनले पालिकाका किसानले उत्पादन नको कृषिमा आधुनिकीकरणसँगै गैँ व्यावसायीकरण आवश्यक भएको बताउँदै

मकवानपुरमा ३२ हजारलाई दादुरा-रुबेलाविरुद्ध खोप लगाइँदै

विकास संवाददाता

मुलुकभरका बालबालिकालाई दादुरा, रुबेलाविरुद्ध खोप लगाउने अभियानअन्तर्गत मकवानपुर जिल्लामा ३२ हजार छ सय ६५ लाई खोप लगाइँदै छ । १३ फागुनबाट नौ महिनादेखि पाँच वर्षमुनिका

बालबालिकालाई खोप लगाइने जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय हेटौँडाले जनाएको छ । सो खोप अभियानअन्तर्गत पाँच सय २० केन्द्रमार्फत बालबालिकालाई खोप लगाइने कार्यालयका सूचना अधिकारी लक्ष्मण धिमिरेले जानकारी दिए । उनका अनुसार जिल्लामा तीन सय ४० स्वास्थ्य स्वयंसेविका परिचालन गरी खोप दिइनेछ ।

वर्षमा एक हजार तीन सय ५० मा दादुरा-रुबेला रोग देखिएकामा मकवानपुरमा ४० जना सङ्क्रमित भेटिएको थियो ।

लक्षित उमेरका बालबालिकालाई खोप लगाएर दादुरा तथा रुबेला रोगविरुद्ध प्रतिरोधात्मक क्षमता अभिवृद्धि गरी ती रोगबाट सङ्क्रमण हुनसक्ने सम्भावनालाई न्यूनीकरण गर्न लक्ष्यका साथ अभियान सञ्चालन गरिएको धिमिरेले बताए । सन् २०२६ सम्ममा दादुरा, रुबेला रोग निवारण गर्न सरकारले प्रतिबद्धता गरेको थियो । नेपालभरि गत आर्थिक

बागमती प्रदेशमा नुवाकोटबाहेक सबै जिल्लामा पूर्ण खोप घोषणा भइसकेको छ । दादुरा-रुबेला खोप नलगाएमा अस्थोपन हुने, पखाला लाग्ने, कान पार्ने, न्यूमिनिया हुने इन्सेफलाइटिस हुने, कम्पन् हुने तथा बालबालिकाको मृत्यु हुनसक्ने भएकाले नियमित रूपमा खोप लगाउनुका साथै छुटेका बालबालिकालाई समेत अनिवार्य खोप लगाउनुपर्ने जनस्वास्थ्य कार्यालयले आग्रह गरेको छ ।

जिल्लामा नियमित खोप कार्याय न्वयनमा हेटौँडा उपमहानगर पालिका, थाहा नगरपालिका र मकवानपुर गढी गाउँपालिका उत्कृष्ट रहेका जनस्वास्थ्य कार्यालयले जनाएको छ ।

कृषि उत्पादनलाई बजारसम्म पुऱ्याउन प्रदेश सरकारले सहयोग गर्ने बताए ।

प्रदेश सभा सदस्य लामिछानेले प्रदेश सरकारले कृषि उद्यमशीलतालाई जोड दिएको बताउँदै स्थानीय तहलाई बजेट उपलब्ध गराउने र स्थानीय तहले पकेट क्षेत्र बनाएर उत्पादनमा जोड दिनुपर्नेमा जोड दिए ।

कार्यक्रममा बकैया गाउँपालिकाका अध्यक्ष धर्मराज लामिछानेले बकैयामा मौरीपालनको राम्रो सम्भावना रहेको अध्ययनले देखाएको बताउँदै किसानको आयआर्जन बृद्धिमा सहयोग गर्दै आत्मनिर्भर बनाउन पालिकाले मौरी घार उपलब्ध गराएको बताए । उनले प्रदेश सरकारले कृषिमा आधुनिकीकरणसँगै गैँ व्यावसायीकरण आवश्यक भएको बताउँदै

राक्सिराङका कृषकलाई उन्नत गाई वितरण

विकास संवाददाता

दुध डेरीको हब बनाउने उद्देश्यले मकवानपुरको राक्सिराङ गाउँपालिकाले किसान उन्नत जातको गाई वितरण गरेको छ । ११ फागुनमा एक कार्यक्रमका बीच रक्सिराङ गाउँपालिका ३ का गाईपालक किसानहरूलाई उन्नत जातका १० वटा जर्सी गाई वितरण गरेको हो ।

उन्नत जातको गाईपालन अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत राक्सिराङ वडा नम्बर ३ का १० जना किसानहरूलाई गाई वितरण गरिएको छ । ३ नम्बर वडा गाईबस्तु पालन गर्न उपयुक्त स्थान रहेको बताउदै गाउँपालिका अध्यक्ष राज कुमार मल्लले दुध लगायत दुधबाट बनेका अन्य सामग्रीहरू बजारीकरण गर्न सजिलो हुने बताए । उन्नत जातका गाईबाट नश्लशुभार गरि सबैलाई जीवन निहार्न गराउने र बजार व्यवस्थापन दिगो बनाउने उल्लेख भयो । त्यस्तै थप अन्य प्रोत्साहनसमेत रहने बताए । किसानको मागलाई ध्यानमा राखी ठाउँ अनुसारको पकेट क्षेत्र बनाउदै जाने योजना रहेको छ । मौरी, चिउरी, गाई, बाखा, तरकारी लगायतको पटक क्षेत्र बनाउदै लैजाने बताए ।

वितरण गरिएको गाईको पूर्ण बिमा रहेको छ । कुनै आवश्यक समस्या परेमा पशुपन्जी विकास शाखालाई खबर गर्न भनिएको छ । कार्यक्रममा गाउँपालिका अध्यक्ष राज कुमार मल्ल, उपाध्यक्ष बनस्तम थिङ, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत देवचन्द्र गर्तौललगायतको आतिथ्यता रहेको थियो ।

अब हामै थाहानगरको ओखरबजारमै छपाईको दृष्टांश

फ्लेक्स प्रिन्ट

काठमाण्डौं, हेटौँडा धाउने पर्दैन्...

आधुनिक नयाँ मेसीनद्वारा १ घण्टा भित्र बोर्ड,र्यानर तयार

हाम्रा अन्य सेवाहरू

- फ्लेक्स प्रिन्ट (र्यानर/साइजबोर्ड)
- होर्डिङ बोर्ड/स्टिकर प्रिन्ट/
- फ्लेक्स फोटो/गायाको चिजो तयारी
- प्रमाण-पत्र/कदर-पत्र/प्रशंसा पत्र तयारी
- कार्यक्रमको ट्याच तयारी
- विभिन्न डिजाइनका फ्रेमिङ
- फोटो स्टुडियो/पि.मि.सी. कार्ड

9855068340/9802068340

लालीगुराँसको साधारणसभा, ऋण लगानी मात्रै १ करोड १७ लाख

विकास संवाददाता

थाहा नगरपालिका वडा नम्बर १ ओखरबजारबाट सेवा प्रदान गर्दै आएको लालीगुराँस महिला बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाको २१ औं वार्षिक साधारणसभा भएको छ । थाहा नगरपालिकाका उपप्रमुख भरत गोपालीको प्रमुख आतिथ्यतामा ७ फागुनमा जेसीज सभाहलमा सभा भएको ।

साधारणसभामा अध्यक्षको भावी नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै संस्थाका अध्यक्ष रीता प्रधानले ग्रामीण समुदायको सानो क्षेत्रबाट ४८ जना सदस्यहरूबाट सुरुवात गरिएको संस्थामा हाल थाहा १ र २ वडामा गरी ६ सय ९२ जना महिला शेर शेर सदस्यहरू रहेको सभालाई जानकारी गराइन् । अध्यक्ष प्रधानले संस्थाले आर्थिक क्रियाकलाप मात्र नगरी विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको बताइन् । संस्थाले मनोसामाजिक परामर्श सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत प्राथमिक मनोवैज्ञानिक सहयोग, व्यक्तिगत मनोविमर्श, पारिवारिक मनोविमर्श, सामुदायिक मनोविमर्श, अभिमुखिकरण, तत्कारी खेती, बाखापालनलागतका कार्य र घरेलु हिसाभा पीडित महिलाहरूलाई उचित न्याय दिलाउने कार्यको पनि निरन्तर भईरहने कार्यक्रम प्रस्तुत गरिन् ।

अध्यक्ष प्रधानले आगामी दिनमा संस्थाको भवन स्तरोन्नति, सुत्केरी भेटघाट, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि तालिम, किशोरी केन्द्रित कार्यक्रम, सदस्य सर्वेक्षण, शेर शेर सदस्य

वृद्धि, कम्प्युटर सफ्टवेयर जडान, मनोसामाजिक परामर्श कार्यक्रम वडागत रूपमा संचालन गर्ने, घरेलु हिंसाको अन्त्य, लक्षित बर्गको महिलालाई कृषि तालिम तथा बीउ पुँजीको कार्यक्रमलागतको नीति तथा कार्यक्रम अनुमोदन भएको छ ।

संस्थाकी अध्यक्ष रीता प्रधानको सभाध्यक्षतामा भएको साधारणसभामा संस्थाका कोषाध्यक्ष नानीजोरी प्रधानले प्रस्तुत गरेको आर्थिक प्रतिवेदनअनुसार संस्थाको शेरपुजी २४ लाख ५४ हजार, बचत ८५ लाख ४४ हजार रूपैयाँ र ऋण लगानी १ करोड १७ लाख रहेको छ । साधारणसभामा संस्थाका सचिव ऋतु कार्कीले प्रगति प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिन् । प्रस्तुत सबै प्रतिवेदनहरू छलफलसहित सभाले पारित गरेको छ ।

साधारणसभामा प्रमुख अतिथि थाहा नगर उपप्रमुख भरत गोपालीले सहकारीले समाजमा उल्लेख्य योगदान गरेको भएता पनि केही सहकारीले नियतवस वदमासी गरेको हुनाले सदस्यहरूले विश्वासिलो संस्थामा मात्र कारोवार गर्नु पर्ने बताए । साधारणसभामा जिल्ला सहकारी संघका कोषाध्यक्ष विलमकुमार ढकाल, वडा नम्बर १ का कार्यवाहक अध्यक्ष सरोज प्रधान, सुखी भविष्य वचत तथा ऋण सहकारी संस्थाका अध्यक्ष सुरेन्द्रमान प्रधान, भुमी आर्य मकवानपुरका सदस्य अरुण रायमाफ्री, पालुङ क्याम्पसका क्याम्पस प्रमुख राजन मिश्रलागतले शुभकामना दिएका थिए ।

विकास संवाददाता

मुक्तक मञ्च मकवानपुरले थाहानगरका लक्ष्मण बर्तौला 'बिर्खे अञ्जान सहित तीन जना मुक्तककारलाई सम्मान गरेको छ । मुक्तक मञ्च मकवानपुरको दोस्रो वार्षिक उत्सवको अवसरमा ७ फागुनमा आयोजित प्रथम अधिवेशन, १४ औं मुक्तक वाचन श्रृङ्खला तथा षष्ठा सम्मान कार्यक्रमबाट तीन जना मुक्तककारलाई सम्मान गरेको हो । मुक्तक मञ्च मकवानपुरका अध्यक्ष डिबी बर्तौलाले आफ्ना पिताको स्मृतिमा स्थापित बहादुरानन्द स्मृति मुक्तक सम्मान २०८० बाट पोखराका मुक्तककार दीपक समिपलाई प्रदान गरेको छ । सम्मानको राशी ७ हजार ७ सय ७७ रूपैयाँ रहेको छ ।

मुक्तक मञ्च मकवानपुरका उपाध्यक्ष किशन पौडेलद्वारा स्थापित तारा स्मृति सम्मान २०८० बाट मुक्तककार हरिकृष्ण काफ्लेलाई प्रदान गरेको छ । प्रलेस मकवानपुरका अध्यक्ष श्रीराम अधिकारीद्वारा आफ्नो हजुरआमाको स्मृतिमा स्थापित इन्दिरादेवी स्मृति मुक्तक सम्मान २०७९ बाट थाहा नगरपालिकाका

मुक्तककार बिर्खे अञ्जानलाई प्रदान गरेको छ । यो सम्मानको राशी नगद ५ हजार ५ सय ५५ रूपैयाँ रहेको छ । कार्यक्रममा मकवानपुरे पत्रकार सुजन ढकाल र प्याब्लन मकवानपुरका अध्यक्ष बिनोद सुवेदीलाई सम्मान गरेको थियो । मुक्तक मञ्च मकवानपुरका अध्यक्ष डीबी बर्तौलाको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा अग्रज मुक्तककार देवराज खरेलको प्रमुख आतिथ्यता रहेको थियो । फरना साहित्यिक

परिवार मकवानपुरका अध्यक्ष विश्वनाथ सञ्जेललेसम्मानित भएका तीन जना मुक्तककारको संक्षिप्त परिचय दिएका थिए । कार्यक्रममा करिव दुई दर्जन व्यक्तिले आफ्नो मुक्तक वाचन गरेका थिए । कार्यक्रममा सर्जक सञ्जाल मकवानपुरका अध्यक्ष निमेष निखिल, साहित्यकार आरसी रिजाल, समाजसेवी सुदर्शन अधिकारीलागतको आतिथ्यता रहेको थियो ।

पालुङ क्याम्पसका विद्यार्थीहरूलाई साइवर अपराध न्यूनीकरण शिक्षा

विकास संवाददाता

पालुङ जेसीजको आयोजनामा १० फागुनमा पालुङ क्याम्पसका विद्यार्थीहरूलाई साइवर अपराध न्यूनीकरण शिक्षा प्रदान गरिएको छ । क्याम्पस प्रमुख राजन मिश्रको प्रमुख आतिथ्यतामा क्याम्पसका विद्यार्थीहरूलाई इलाका प्रहरी कार्यालय पालुङका प्रहरी

निरीक्षक श्याम थापा मगरले सहजीकरण गर्नु गरेका थिए ।

साइवर अपराध सम्बन्धी ज्ञान नहुनाले समाजमा साइवर मार्फत जघन्य अपराधहरू भैरहेकोले त्यसको न्यूनीकरणका लागि सो कार्यक्रमको आयोजना गरिएको कार्यक्रम संयोजक विराज थापाले जानकारी दिए । पालुङ जेसीजका अध्यक्ष

निरज रायमाफ्रीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा पूर्व अध्यक्षहरूलागतको सहभागिता थियो ।

ढल जन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धि अत्यन्त जरुरी सूचना ।

थाहा नगरको बजार क्षेत्रहरूमा घरहरूबाट निस्कने शौचालय जन्य ढललाई खुल्ला रूपमा छोडिने गरेको तथा कहिँ कहिँ बर्षाको समयमा नाली वा क्युलोमा खोल्ने गरेको जगजगसो आएकोले, त्यस्तो जगजग जानकारी गराइन्छ । नगरका बजार तथा विभिन्न स्थानका घर घनिहरूलाई समयमै सेफ्टि ट्याङ्की बनाई शौचालय जन्य ढललाई व्यवस्थापन गर्न गराउन समेत जानकारी गराइन्छ ।

साथै थाहा नगरपालिकाले सेफ्टि ट्याङ्की व्यवस्थापनको लागि ट्याङ्की सेवा सुरु गरेकाले सम्पर्क गर्नु हुन समेत अनुरोध गरिन्छ ।

ट्याङ्कर सेवाको लागि सम्पर्क :- ९७६७३७०९००, ९७०४९२३७७७७, ९८४३४६४००३

थाहा नगरपालिका
इन्द्रायणीचौर मकवानपुर ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इन्द्रायणीचौर, मकवानपुर

आन्तरिक आय संकलन टेक्का बन्दोबस्त सम्बन्धी ३० दिने बोलपत्र आव्हानको सूचना ।

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८०/१०/२५

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद-३ दफा ११ को (घ) मा व्यवस्था भए बमोजिम थाहा नगरपालिकाबाट बाहिर जाने तरकारी व्यवसाय कर उठाउन २०८१ वैशाख देखि २०८१ साल वैशाख सम्मको लागि बोलपत्रबाट टेक्का लगाउनु पर्ने भएकोले ईजाजत प्राप्त इच्छुक फर्म, कम्पनी वा संस्थाहरूबाट देहायको शर्तको अधिनमा रहि रितपूर्वको सिलबन्दी बोलपत्र पेश गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । विस्तृत विवरण तथा कागजातहरू यस कार्यालयको Website: www.thahamun.gov.np बाट डाउनलोड गर्न सकिने छ ।

तपश्चात:

टेक्का नं.	विवरण	न्यूनतम टेक्का रकम रु. (भ्याट बाहेक)	टेण्डर फाराम दस्तुर रु.	धरोटी रकम	कैफियत
१५/२०८०/८१	तरकारी व्यवसाय निकासी कर	४६,७९,०००।०० (छयालिस लाख उनान असी हजार) मात्र	२,०००।००	कबोल अंशको ५%	

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

समयमै व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्नु ।

थाहा नगरपालिका
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर
पञ्जीकरण शाखा

जन्म दर्ता (बालबालिकाको नैसर्गिक प्रधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै 'आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गर्नु । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य दायित्व हो । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना दिन सम्बन्धित व्यक्तिहरूले गर्नुपर्ने हो । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई दर्ता व्यक्तिको आफ्नो नाम बसाई सराई गरी गरी व्यक्तिले र परिवार नै बसाई सराई गरी गरी परिवारको मुख्य दायित्वले दर्ता गर्नु पर्छ ।

काम नगर्ने निर्माण व्यवसायी विरुद्ध पाँच दल, फोटो राखेरै प्रश्न

विकास संवाददाता

मकवानपुरको मनहरीमा पुलको ठेक्का लिएर काम नगर्ने सांसद इन्द्र बहादुर बानियाँको फोटो व्यानरमा राखेर पाँच दलले विरोध प्रदर्शन गरेका छन्। मनहरीमा पुल निर्माणको ठेक्का लिएर पनि काम नगर्ने बागमती प्रदेशसभाका सदस्य इन्द्रबहादुर बानियाँ सहितका फोटोहरू व्यानरमा राखेर यस क्षेत्रमा ११ फागुनमा प्रदर्शन गरिएको हो।

पुल निर्माण गर्नका लागि बानियाँको कम्पनिले ठेक्का लिएर पनि काममा धेरै नै ढिलासुस्ती गरेको, तोकिएको समयमा काम सम्पन्न नगरेको लगायतका मागहरू राख्दै आएका पाँच दलले विरोधको नयाँ

शैली अनुसार व्यानरमा फोटो राखेर प्रदर्शन गरेका हुन्। उनी सहित अरु ठेकेदारहरूको पनि नाम र फोटो राखेर काम सम्पन्न नगरी अलपत्र पारेको निर्माण स्थलमा पाँच दलले प्रदर्शन गरिएको नेकपा एमाले मनहरी गाउँपालिकाका अध्यक्ष नविन सुवेदीले जानकारी दिए।

मकवानपुरको मनहरी गाउँपालिकामा एक पछी अर्को अनियमितताका विषयमा पाँच राजनैतिक दलहरूले ध्यानाकर्षण गराए पनि पालिकाले कुनैपनि चासो नदेखाएकाले ठेकेदारको फोटो सहित पाँच दलले विरोध प्रदर्शन गरेका हुन्। मनहरी गाउँपालिकामा कर्मचारी र

जनप्रतिनिधीहरूको मिलेतोमा नदिजन्य पदार्थमा गरिएको राजस्व छुट लगायतका विषयमा पाँच दलका नेताहरूले संयुक्त रूपमा हस्ताक्षर गरेर गाउँपालिकाको ध्यानाकर्षण गराएका थिए।

मनहरी गाउँपालिकामा भैरहेको योजनाहरूको ढिला सु्रित, पाँच वटा पुल निर्माणमा भइरहेको ढिलाइ, गाउँपालिकामा भइरहेको निरन्तरको अनियमितता लगायतका विषयमा पाँच राजनैतिक दलले संयुक्त रूपमा ध्यानाकर्षण गराईए पनि चासो नदिएपछी चरणबद्ध आन्दोलनमा उत्रिएको अध्यक्ष सुवेदीले बताए।

नेपाल सरकार
भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय
भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग

मालपोत कार्यालय शिखरकोट

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभागको नाममा ब्लु बुक दर्ता कायम रहेको बा.२ ब ६५८२ नम्बर रहेको च्याचिस नं. : D2A11c43JRA03199 इन्जीन नं. DHYRJA26348 बजाज कम्पनी को १५० सिस्सि को रातो कालो मिश्रित मोटरसाइकल मिति २०८०।१९।१९ गतेका दिन थाहा नगरपालिका वडा नं. २ पालुडबाट हराएकोले फेला पार्नु हुने महानुभावहरूले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा यस मालपोत कार्यालय शिखरकोट मकवानपुरमा बुझाईदिनु हुन यो सूचना सबैको जानकारीका लागि प्रकाशित गरिएको छ।

वैदेशिक रोजगारीमा जाँदा कामदार भिसामा मात्र जाऔं

- भिजिट वा अन्य भिसामा वैदेशिक रोजगारमा नजाऔं,
- कामदार भिसा बाहेकका अन्य भिसामा कसैले वैदेशिक रोजगारमा लाने प्रलोभन ठगिको नियत हुन सक्छ,
- ठगहरूले प्रलोभनमा पारी कामदार भिसाबाहेकका अन्य भिसामासमेत वैदेशिक रोजगारीमा ललान सक्छन्,
- त्यसैले आफ्नो भिसा यकिन गरेरमात्र वैदेशिक रोजगारमा जाऔं,

वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित बनाऔं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

कृषकहरूका लागि जनहितमा जारी सन्देश

- कृषि तथा पशु बिमा गरौं, व्यवसायमा हुने जोखिमबाट बचौं।
- कृषिमा विषादी न्यूनीकरण गर्न आइपिएम प्रणाली अपनाऔं।
- बेलाबेलामा खेतबारीको माटो परिक्षण गराई खेतिपाती गरौं।
- घाँसमा आधारित पशुपालन गरौं, उत्पादन लागत घटाऔं।
- जैविक र प्राङ्गारिक खेतीमा जोड दिऔं, उत्पादन बढाऔं।
- घरपालुवा कुकुर र बिरालोलाई नियमित खोप लगाऔं, रेजिबबाट बचौं।
- पशुलाई ६/६ महिनामा जुकाविरुद्ध औषधि खुवाऔं, पशुजन्य उत्पादन बढाऔं।
- पशुलाई कुनै रोग लागेमा उपचारका लागि नजिकैको पशुसेवा केन्द्रमा सम्पर्क गरौं।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
हन्छायणी चौर, मकवानपुर

थाहा नगरपालिका रोजगार सेवा केन्द्रको सूचना

चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा न्यून आय भएका वा स्वरोजगारमा संलग्न नरहेका १८ वर्षदेखि ५५ वर्ष उमेर समूहका बेरोजगार नागरिकले २०८० फागुन महिनाभरिमा आफू स्थायी बसोबास गरेको वडा कार्यालयमा सूचीकृत हुन निवेदन दिनुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। निवेदनको ढाँचा र यससम्बन्धी थप जानकारी थाहा नगरपालिकामा रहेको रोजगार सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको वेबसाइट www.pnep.gov.np वा थाहा नगरपालिकाको वेबसाइट www.thahamun.gov.np बाट प्राप्त गर्न सकिनेछ।

थाहा नगरपालिका
रोजगार सेवा केन्द्र

बाल विवाह नगर्ौं

नेपालको कानूनले विवाह गर्दा केटा र केटी दुवैको उमेर २० वर्ष पूरा भएको हुनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। त्यसैले २० वर्षभन्दा कम उमेरमै विवाह गर्नु/गराउनु अपराध हो। बाल विवाह गर्ने, गराउने र सहभागी हुने सबैलाई कानूनले कारवाहीको दायरामा ल्याएको छ। बालबालिकालाई विवाह होइन, शिक्षा प्रदान गरौं।

मुलुकी अपराध संहिता २०७४

विवाह गर्ने व्यक्तिको उमेर बीस वर्ष नपुगी कसैले विवाह गर्न वा गराउन हुँदैन (दफा १३३)।

तीन वर्षसम्म कैद र तीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ।

विवाह गर्न पूरा हुनुपर्ने उमेर पूरा नभएको व्यक्तिले दिएको मञ्जुरीलाई मञ्जुरी मानिने छैन।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

